

kopumā visā mēnesī saruka rentabilitāte krasā cenu krituma dēļ, kas skaidrojams ar sausumu Eiropā un nespēju pienācīgā apjomā sagatavot barības bāzi ziemas periodam. Tāpēc daudzi lopkopji jau šodien pieņem lēmumu piespiedu kārtā liellopus realizēt pārstrādes uzņēmumiem, kas arī veido pārlietu liellopa gaļas piedāvājumu tirgū,” skaidro I. Piteronoka-Krišāne. “Garantēju liellopu audzētājiem cenu nākotnē – 2024. gada sākumā (janvārī – aprīlī), lai viņi varētu rēķināt savus ienākumus un tos balansēt ar izmaksām, vienlaikus ražotājam tā ir iespēja plānot piegādes pircējiem laikā, kad lielākoties tiek novērots liellopu gaļas deficīts, jo ļoti daudzi vēlas iegādāties liellopu gaļas produkciju, taču piedāvājums uz to brīdi to nodrošināt nespēj,” uz jautājumu par abu pušu ieguvumiem, atbild I. Piteronoka-Krišāne. “Cēsu gaļas kombināts, fiksējot iepirkuma cenu, liellopu audzētājiem rada iespēju gūt prognozētus ienākumus, nevis paļauties uz to, kāda būs situācija tirgū, jo liela daudzuma liellopu nodošana uz pārstrādi vēlā rudenī var izraisīt iepirkuma cenu krīzi, kā rezultātā var rasties situācija, ka liellopu audzētāji būtu strādājuši ar zaudējumiem,” norāda I. Piteronoka-Krišāne. Viņa nenoliedz, ka salīdzinoši lielā dzīvu liellopu eksporta daudzuma pamatā ir zemnieku finansiālās rocības trūkums (nav apgrozāmo līdzekļu), nepietiekamie barības krājumi, iztrūkstoša infrastruktūra (nav, kur turēt) to nobarošanai.

Nozīmīgs tirgus

“Musulmaņu pasaule ir ļoti nozīmīgs liellopu gaļas noieta tirgus, kuru nedrīkst ignorēt,” uzsver A. Bērziņa. Viņasprāt, liellopu audzētājiem, pārstrādātājiem,

kuri nevēlas sadarboties ar šo nozīmīgo tirgu, ir un būs ļoti sarežģīta, lēna izaugsme vai pat stagnācija. “Lietuvā ir labi attīstīta liellopu nobarošanas sistēma un arī šo dzīvnieku pārstrāde atbilstoši musulmaņu valstu izvirzītajām prasībām, kas ļauj to produkciju arī eksportēt uz attiecīgajām valstīm un, iespējams, ka tas ir viens no galvenajiem iemesliem iespaidīgajam Latvijā izaudzēto liellopu eksporta apjomam uz dienvidu kaimiņvalsti,” skaidro A. Bērziņa. Viņasprāt, Latvijā ir visi priekšnoteikumi, lai attīstītos liellopu audzēšana, vienlaikus izmantojot Lietuvas pieredzi un piemēru arī liellopu pārstrādē un iegūtās produkcijas realizācijā.

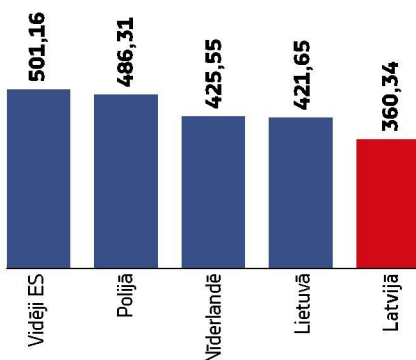
Valsts politikas vieta

Gan N. Šmits, gan R. Feldmanis uzskata, ka Latvijā ir jāveido vienota sistēma, kurā ir integrēti liellopu audzētāji ar attiecīgās gaļas pārstrādātājiem un ekspor-

tētājiem. “Pirmais solis ir sperts, tagad gaidīsim nākamo. Vienlaikus uz šādu audzētāju simbiozi ar pārstrādātājiem būtu jābūt vērstai arī valsts politikai, jo tādējādi ieguvēji būtu visi, jo valsts saņemtu vairāk nodokļos, savukārt gaļas pārstrādes kompānijas kļūtu spēcīgākas, efektīvākas un konkurētspējīgākas, jo varētu strādāt plašākā (diversificētu risku) tirgū,” secina N. Šmits. Vienlaikus, pieņemoties spēkā vietējiem pārstrādes uzņēmumiem, arī liellopu iepirkuma cenas pieaugšot. “Un nedrīkst aizmirst par Zaļo kursu, kā rezultātā valsts un pašvaldību iepirkumos gaļas un tās izstrādājumu, kā arī jebkādas pārtikas “vizināšana” tālāk par, piemēram, 100 km jau būtu jāvērtē kā nepieņemama,” tā N. Šmits. R. Feldmanis uzskata, ka gan lielo, gan vidējo un jo īpaši mazo liellopu audzētāju spēku konsolidācijai tieši labākais risinājums ir apvienošanās kooperatīvos, tādējādi panākot labākus nosacījumus un iepirkuma cenas, kā arī prognozējamu nākotni. “Cēsu gaļas kombināts spēja piedāvāt iepirkuma cenu, kas veicina kooperatīva attīstību. Lētāk pārstrādātājam būtu uzpirkt no sadrumstalotiem un maziem piegādātājiem, kuriem nav tirgus spēka. Bet tas nozīmētu gaļas audzēšanas nozares stagnāciju, jo nelielie ražotāji nav konkurētspējīgi pretstatā lielām, kuru priekšrocība ir mērogojamība (mēroga ekonomika). Savukārt lopkopības nozare, kas atbalsta zālāju laukus – atbilstoši EK prasībām Latvijai ir jāaglabā noteikts procents ar zālājiem –, spēj attīstīties, jo ir stipra, konkurētspējīga pārstrāde. Ražotājam atliek tikai piegādāt, turklāt piegādāt nevis par uzpircēja cenu, bet kā līdzīgam partnerim. Tāda partnerība liek pamatus nākotnes attīstībai,” uzsver R. Feldmanis.

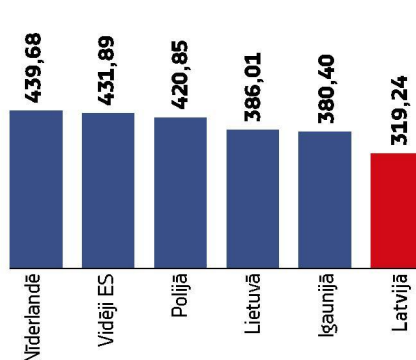
Bulļa liemeņa iepirkuma cena 2023. gada maijā

Euro/100 kg

Govs liemeņa iepirkuma cena 2023. gada maijā

Euro/100 kg

Teles liemeņa iepirkuma cena 2023. gada maijā

Euro/100 kg

